Manuál ke vzoru depozičních licenčních podmínek

Zřizovatelé repozitářů musí od vkladatelů získat oprávnění k užití vkládaného obsahu, konkrétně k jeho uložení a zpřístupnění veřejnosti, je proto třeba mít jasně nastavené licenční podmínky. S tím může pomoci vzor depozičních licenčních podmínek, který vznikl jako výstup projektu NRP a je k dispozici ke stažení na webu EOSC.

Vzor je opatřen licencí CC-BY a může jej kdokoli jakkoli užít, upravovat a šířit. Text vzoru lze převzít ve své úplnosti a použít jej jako depoziční licenční podmínky, případně jej použít jako inspiraci pro vytvoření vlastních licenčních podmínek nebo začlenit vzorová ustanovení do části podmínek užití repozitáře věnující se problematice licencí. Tyto podmínky musí být vkladateli repozitáře přístupné tak, aby se s nimi v okamžiku, kdy vkládá obsah do repozitáře, mohl seznámit.

Upozorňujeme, že není třeba s vkladateli podepisovat licenční smlouvy. Postačí, když bude vklad obsahu do repozitáře podmíněn vyjádřením souhlasu s licenčními podmínkami (například prostřednictvím zaškrtávacího políčka). Součástí tohoto kroku by měl být odkaz na plné znění licenčních podmínek. Níže naleznete popis jednotlivých ustanovení vzorových licenčních podmínek, jejich odůvodnění a doporučení pro případ, pokud se ve vlastních licenčních podmínkách rozhodnete zvolit jiná řešení.

> **Depoziční licenční podmínky**
>
> [IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ZŘIZOVATELE (**NÁZEV**, IČO, SÍDLO)] (dále jen „**Zřizovatel**") je zřizovatelem [NÁZEV REPOZITÁŘE] (dále jen jako „**Repozitář**").

Protože se jedná o licenční podmínky, nikoli o licenční smlouvu, není zde prostor pro identifikaci obou stran vztahu mezi vkladatelem a zřizovatelem. Je ale nutné uvést vaše identifikační údaje jakožto zřizovatele – první hranatou závorku nahraďte Vašimi identifikačními údaji, tj. uveďte název, IČO a celou adresu sídla. Druhou hranatou závorku nahraďte názvem repozitáře, má-li název, případně uveďte pouze „Repozitáře" nebo „tohoto repozitáře".

> Tyto podmínky představují licenční ujednání mezi Vámi (vkladatelem dat) jakožto poskytovatelem licence a Zřizovatelem jakožto nabyvatelem licence. Nahráním dat do Repozitáře vyjadřujete souhlas s těmito podmínkami a poskytujete Zřizovateli oprávnění k tomu, aby Vámi nahrávaná data mohla být dlouhodobě uložena a zpřístupněna prostřednictvím Repozitáře.

Vyjádřením souhlasu s licenčními podmínkami lze zcela nahradit uzavření samostatné písemné licenční smlouvy. Jak je uvedeno výše, vhodným řešením je povinný krok procesu vkládání obsahu do repozitáře v podobě odkliknutí pole souhlasu – použít lze fráze obsažená ve vzorových licenčních podmínkách, uvedená ve snímku výše, případně obdobná, např.: „*Nahráním dat do Repozitáře vyjadřujete souhlas s licenčními podmínkami a poskytujete Zřizovateli oprávnění k tomu, aby Vámi nahrávaná data mohla být dlouhodobě uložena a zpřístupněna prostřednictvím Repozitáře*." Text souhlasu by měl zároveň obsahovat odkaz na plné znění licenčních podmínek.

Spolufinancováno Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Národní repozitářová platforma pro výzkumná data (NRP)
CESNET, zájmové sdružení právnických osob
Korespondenční adresa: Generála Píky 430/26, 160 00 Praha
info@eosc.cz; www.eosc.cz

> Za tímto účelem může Zřizovatel např. vytvářet kopie dat, data sdělovat veřejnosti nebo upravovat jejich formát pro zajištění kompatibility a funkcionality. Do samotného obsahu dat nebude ze strany Zřizovatele zasahováno.
>
> Poskytovaná licence k datům dle těchto podmínek je nevýhradní, což znamená, že Vám jakožto autorovi dat jsou nadále zachována veškerá oprávnění k výkonu autorských práv a tato oprávnění nejsou udělením licence nijak omezena (tj. můžete např. poskytovat licence k datům dalším osobám nebo je jinak distribuovat).

První z uvedených odstavců specifikuje způsoby užití, ke kterým vkladatel uděluji zřizovateli repozitáře licenci. Druhý odstavec vysvětluje, v čem spočívá udělení nevýhradní licence. Tato část slouží spíše jako vysvětlení obsahu licenčních podmínek vkladateli a předchází případným dotazům nebo nejasnostem, není ale nutné ji v licenčních podmínkách mít.

> Data mohou pro účely těchto licenčních podmínek představovat například:
>
> - tabulky, dokumenty;
> - audio a video nahrávky;
> - obrázky, fotografie;
> - dotazníky, odpovědi na testové otázky, přepisy rozhovorů;
> - software, skript;
> - laboratorní deníky, terénní poznámky, diáře.
>
> Tyto podmínky se vztahují na jedinečné výsledky tvůrčí činnosti fyzické osoby (autorská díla), případně na databáze chráněné zvláštním právem pořizovatele databáze, které Vámi nahrávaná data obsahují nebo představují.

Je vhodné uvést, jaký druh obsahu (dat) je možné do Vašeho repozitáře nahrávat, tato informace ale není nezbytnou součástí licenčního ujednání a můžete ji zařadit například jako ustanovení podmínek užití nebo provozních podmínek repozitáře.

> **1. Licenční podmínky**
>
> 1.1. V souladu s těmito podmínkami poskytujete Zřizovateli nevýhradní, celosvětovou a bezúplatnou licenci k užití dat, a to na dobu trvání autorských majetkových práv a/nebo na dobu trvání zvláštního práva pořizovatele databáze.

nevýhradní licence neblokuje vkladatele v dalším užívání a licencování dat. Výhradní (nebo dokonce výlučná) licence by pro účely depoziční licence nebyla vhodná, proto důrazně doporučujeme zachování nevýhradní licence. Pokud neuvedete, zda vkladatel uděluje nevýhradní, nebo výhradní licenci, bude ze zákona licence vykládána jako nevýhradní.

Označení licence za celosvětovou (či územně neomezené) vám umožňuje zpřístupňovat obsah repozitáře kdekoli na světě. Licence může být udělena například jen pro území Evropské unie, České republiky nebo jinak vymezený region, to by nicméně znamenalo povinnost na Vaší straně technicky zajistit zamezení přístupu k obsahu repozitáře v regionech, pro které nebyla licence udělena, jinak by docházelo k porušování podmínek Vám udělené licence.

Spolufinancováno Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Národní repozitářová platforma pro výzkumná data (NRP)
CESNET, zájmové sdružení právnických osob
Korespondenční adresa: Generála Píky 430/26, 160 00 Praha
info@eosc.cz; www.eosc.cz

Důrazně doporučujeme výslovně uvést, že se jedná o bezúplatnou licenci. Licenční oprávnění jsou standardně udělována úplatně, tj. za finanční odměnu, proto v případě, kdy je udělováno bezúplatně, tj. bez nároku na protiplnění ze strany nabyvatele licence, zákon vyžaduje, aby toto bylo v ujednání mezi stranami výslovně uvedeno.

na dobu trvání autorských majetkových práv Toto je nejdelší možná doba udělení licence – licence se neuděluje na neurčito, ale na dobu trvání práv, k nimž je licence zřizována. V moment, kdy uplyne doba, po kterou trvala práva (např. u autorských práv je to 70 let po smrti autora), licence zaniká a předmět ochrany může být užíván kýmkoli. Doba, na kterou je licence udělována, může být i kratší, to by nicméně znamenalo, že po uplynutí doby, na kterou byla licence sjednána, by musela být data z repozitáře odstraněna. Pro Vás jako zřizovatele by to znamenalo nutnost implementace systému kontroly, zda pro jednotlivé datové sady stále máte práva. Spíše proto doporučujeme si do licenčních podmínek dát, že je licence udělována na dobu trvání práv.

> 1.2. Licenční oprávnění představuje právo užít všemi způsoby data, nebo jejich část (zejména právo data rozmnožovat, sdělovat veřejnosti nebo archivovat), avšak výhradně pro účely trvalého uložení a zpřístupnění dat v Repozitáři. Zřizovatel je oprávněn upravovat data výhradně za účelem zajištění jejich kompatibility a funkcionality (tj. upravovat formát dat), není však oprávněn zasahovat do obsahu dat.

Doporučujeme v podmínkách uvést, že je licence udělována výhradně pro účely (trvalého) uložení a zpřístupnění dat v repozitáři. Je-li uveden účel, není nezbytné uvádět jednotlivé způsoby užití – licence se vyloží tak, že je udělena pro veškeré způsoby užití nezbytné pro dosažení uvedeného účelu. Nicméně doporučujeme přinejmenším uvést, že jste jako nabyvatelé licence oprávněni upravit data či datovou sadu tak, aby byla kompatibilní a funkční v rámci Vašeho repozitáře, zároveň dát ale vkladateli (a tedy i uživatelům) záruku, že do jejich dat nebude zasahováno co do obsahové stránky a zůstanou autentická (např. užitím fráze v druhé větě uvedeného odst. 1.2.).

> 1.3. Zpřístupnění dat v Repozitáři probíhá výhradně na základě podmínek, které specifikujete při procesu vkládání dat do Repozitáře, a řídí se Vámi zvolenými licenčními podmínkami, které Repozitář umožňuje k datům přiřadit, a může být omezeno odkladem zpřístupnění (embargem) nebo volbou omezeného přístupu k datům.

Toto ustanovení licenčních podmínek upravuje, jakým způsobem budou moci ke vkládanému obsahu přistupovat a dále jej užívat uživatelé repozitáře.

Aby obsah repozitáře mohli dále užívat jeho uživatelé, musí být opatřen licencí. Vklad obsahu do repozitáře je proto třeba podmínit výběrem licence určující, jakým způsobem může být obsah dále šířen a užíván. Ideálním řešením je dát na výběr z předem vymezeného okruhu CC licencí, případně jiných standardizovaných licencí, je-li to možné.

Dále je možné zpřístupnění obsahu veřejnosti omezit například časově (embargo) či zpřístupnit data pouze určitému okruhu uživatelů, kteří splňují určité podmínky (např. pouze pro přihlášené uživatele; podmínění přístupu rozhodnutím Data Access Comittee). Nestačí pouze tuto

skutečnost zahrnout do licenčních podmínek – je nutné jednak získat od vkladatele informaci, zda jím vkládaný obsah podléhá takovémuto omezení (podmínit vklad obsahu do repozitáře sdělením této informace), a dále takové omezení umožnit technicky.

> **2. Prohlášení poskytovatele licence**
>
> 2.1. Vložením dat do Repozitáře vyjadřujete souhlas s těmito podmínkami a zároveň prohlašujete, že:
> - Máte veškerá oprávnění k poskytnutí této licence, a pokud je to relevantní, máte souhlas všech spoluautorů dat nebo jste oprávněn k udělení této licence ze strany zaměstnavatele u dat, která jsou zaměstnaneckým dílem;
> - Uložením a případným zpřístupněním dat nebude zasaženo do práv třetích osob, zejm. do práv duševního vlastnictví, práv na ochranu utajovaných informací, do práva na ochranu obchodního tajemství a/nebo do práv na ochranu osobních údajů;
> - Pokud Vaše data obsahují autorská díla třetích osob, jsou tato díla řádně označena, citována a máte veškerá potřebná oprávnění pro uložení a případné zpřístupnění těchto děl prostřednictvím Repozitáře;
> - Uložením a případným zpřístupněním dat v Repozitáři nedochází k porušení smluvních závazků s třetí stranou (např. závazku z vydavatelské / nakladatelské smlouvy, smlouvy o mlčenlivosti nebo ze smlouvy uzavřené s poskytovatelem financí);
> - Nemáte povědomí o existenci žádné další právní překážky, která by mohla Zřizovateli bránit ve výkonu oprávnění poskytnutého dle těchto licenčních podmínek.

Vkladatel nemusí být vždy autorem nebo osobou, která je sama o sobě oprávněná nakládat s příslušnými právy (například pokud jde o zaměstnance, licenci k zaměstnaneckému dílu je standardně oprávněn udělit zaměstnavatel). Je proto vhodné požadovat po vkladateli, aby prohlásil, že je oprávněn licenci udělit.

> **3. Volba práva a jurisdikce**
>
> 3.1. Veškeré spory vyplývající ze vztahu založeného těmito podmínkami, jakož i spory ze vztahů souvisejících, budou řešeny před obecným soudem, v jehož obvodu má sídlo Zřizovatel.
>
> 3.2. Tyto podmínky, jakož i vztahy s podmínkami související včetně otázek týkajících se vzniku, změny či zániku právního vztahu mezi Vámi a Zřizovatelem, se řídí českým právem.

Touto doložkou si lze předem určit, jaký soud bude případně řešit spor, který by vznikl s vkladatelem. Lze si takto určit v zásadě jakýkoli soud nebo i rozhodnutí sporu v rozhodčím řízení před Hospodářskou komorou. Doporučujeme začlenit i formulaci určující rozhodné právo – tj. podle jakého práva se budou ujednání licenčních podmínek vykládat.

Toto dílo podléhá licenci CC BY 4.0.

Spolufinancováno Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Národní repozitářová platforma pro výzkumná data (NRP)
CESNET, zájmové sdružení právnických osob
Korespondenční adresa: Generála Píky 430/26, 160 00 Praha
info@eosc.cz; www.eosc.cz

Spolufinancováno Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Národní repozitářová platforma pro výzkumná data (NRP)
CESNET, zájmové sdružení právnických osob
Korespondenční adresa: Generála Píky 430/26, 160 00 Praha
info@eosc.cz; www.eosc.cz